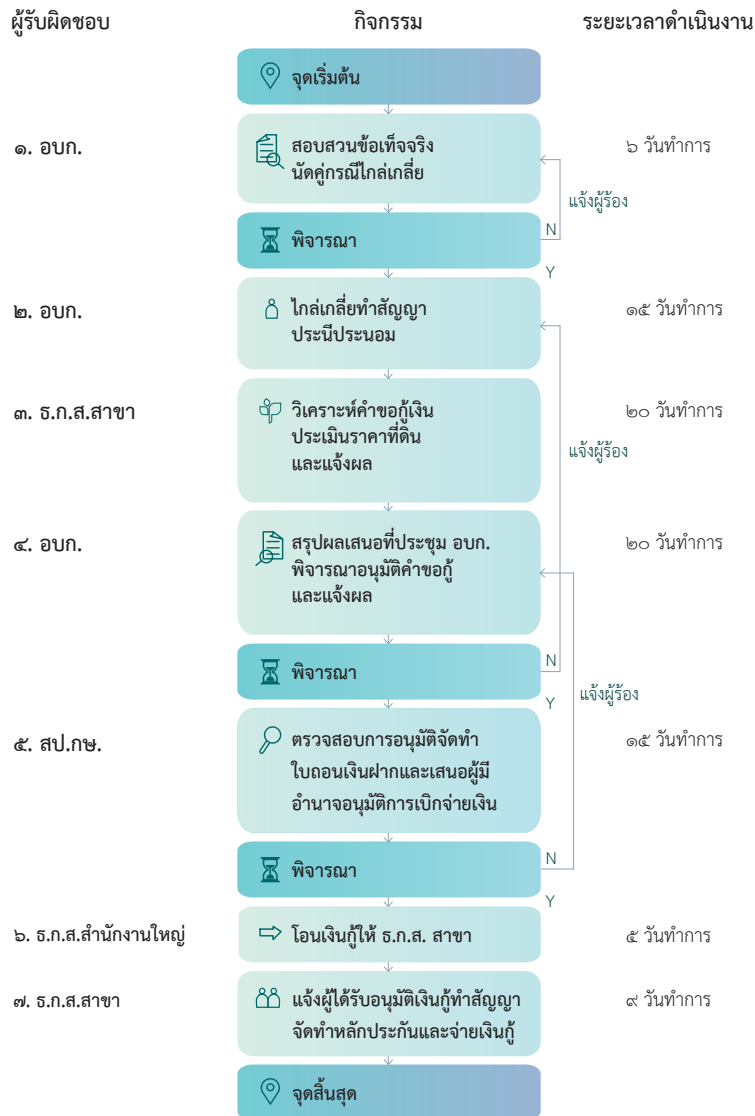

กรอบเวลาการปฏิบัติงานในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

หมายเหตุ การปฏิบัติงานจะไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา หากเกิดกรณีดังต่อไปนี้

- มีผู้ยื่นคำร้องพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก
- เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ถูกต้องครบถ้วน
- เจ้าหน้าที่ไม่มาดำเนินการโกสเกลี่ยตามนัดหมาย
- ผู้มีอำนาจสั่งการอนุมัติไม่สามารถอนุมัติได้ในขณะนั้น
- มีหน่วยงานอื่นซึ่งไม่สามารถควบคุมเวลาตามขั้นตอนได้ คือ
 - ขั้นตอนที่ ๒ การโกสเกลี่ยเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการโดย ปลัดอำเภอ หรือ หน่วยงานราชการอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเจรจาโกสเกลี่ยหนี้สิน
 - ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์คำขอเงิน ดำเนินการโดย ธ.ก.ส.
 - ขั้นตอนที่ ๖ การโอนเงินกู้เพื่อจ่ายเงินกู้แก่ผู้กู้ยืม ดำเนินการโดย ธ.ก.ส.

๒. หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

การให้ความช่วยเหลือแบ่งออกเป็น ๓ กรณี ได้แก่

- กรณีที่ ๑ การขอกู้ยืมเงินเพื่อปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อที่ดินคืน
- กรณีที่ ๒ การขอกู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่นาเช่า
- กรณีที่ ๓ การขอกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพ

๒.๑.๑ กรณีที่ ๑ การขอกู้ยืมเงินเพื่อปลดปล่อยหนี้สินหรือซื้อที่ดินคืน

ขั้นตอนที่ ๑ การรับคำร้องขอความช่วยเหลือ ตามรูปที่ ๑

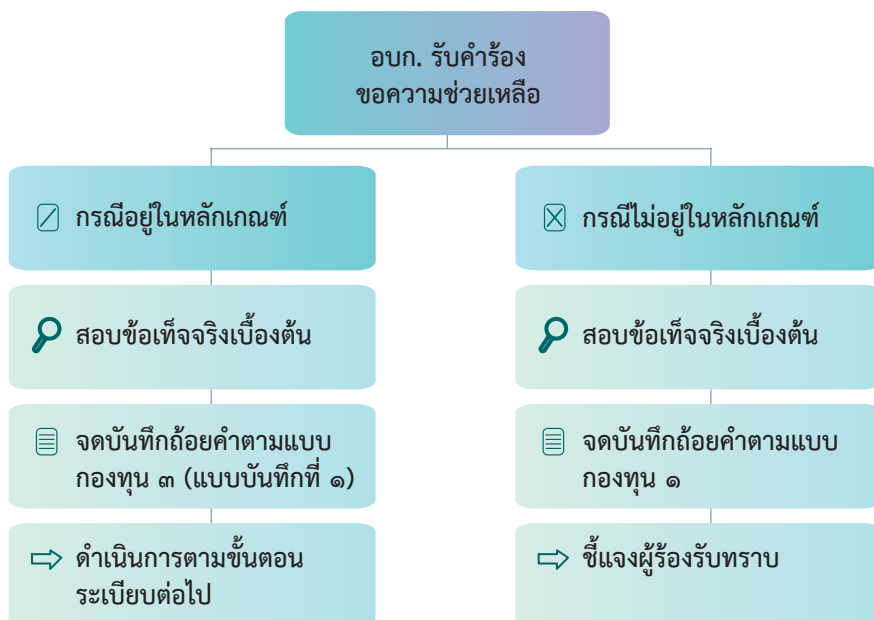
เมื่อเกษตรกรและผู้ยากจน (ผู้ขอกู้) แจ้งความจำนงค์ต่อเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ตามภูมิลำเนา ทะเบียนบ้านของผู้ขอกู้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

๑. ทำการสอบข้อเท็จจริงโดยพิจารณาคำขอว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบหรือไม่ โดยดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ใช้ประกอบคำขอ ทำการสอบถามในเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงที่ต้องการให้ทางราชการช่วยเหลือ รวมทั้งประเด็นข้ออ้างข้อโต้แย้งต่างๆ พิจารณาควบคู่ไปกับเอกสารหลักฐาน

๒. จัดบันทึกถ้อยคำ กรณีอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ได้ตามระเบียบตามแบบกองทุน ๓ (แบบบันทึก ๑) หรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ (ตามแบบกองทุน ๑)

๓. เตรียมส่งเรื่องตามขั้นตอนที่ ๒ ให้ อบก.ส่วนอำเภอ ดำเนินการใกล้เคียงประนอมหนี้ หรือ อบก.ส่วนอื่น ๆ เป็นผู้ใกล้เคียงได้ตามอำนาจหน้าที่ในคำสั่งคณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ที่ ๒/๒๕๖๒ สัณ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

ขั้นตอนที่ ๑ การรับคำร้องขอความช่วยเหลือ

รูปที่ ๑

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการไต่ถามผู้ร้องเรียน ตามรูปที่ ๒

กรณีสัญญาขายฝาก หรือกรณีศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้แล้วไม่จำเป็นต้องดำเนินการในขั้นตอนนี้ ให้ข้ามไปขั้นตอนที่ ๓ (เนื่องจากสัญญาขายฝากมีการระบุนวันไถ่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๙๙ แล้ว ส่วนคำพิพากษาของศาลถือเป็นที่สุด)

ฝ่ายเลขานุการฯ อบก. ส่วนต่าง ๆ ดำเนินการ ดังนี้

๑. จัดทำหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียนเพื่อนำมาดำเนินการไต่ถามผู้ร้องเรียน

๒. ในวันที่นัดผู้ร้องเรียนเพื่อดำเนินการไต่ถามผู้ร้องเรียนตามข้อ ๑. ให้ฝ่ายเลขานุการ อบก. ส่วนต่าง ๆ หรือประธาน หรืออนุกรรมการคนใดคนหนึ่งใด หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานอนุกรรมการดำเนินการไต่ถามผู้ร้องเรียน ประนีประนอมข้อพิพาท เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเป็นที่ยุติ (กรณีการขอซื้อที่ดินที่ได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไป เนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือสัญญากู้ยืมเงิน หรือการซื้อที่นาเช่า ต้องมีข้อตกลงเป็นที่ยุติว่าเจ้าของที่ดินนั้นยินยอมที่จะขายคืน หรือขายที่นาเช่าให้ หากเจ้าของที่ดินไม่ยินยอมให้แจ้งผู้ร้องเรียนต่อไป)

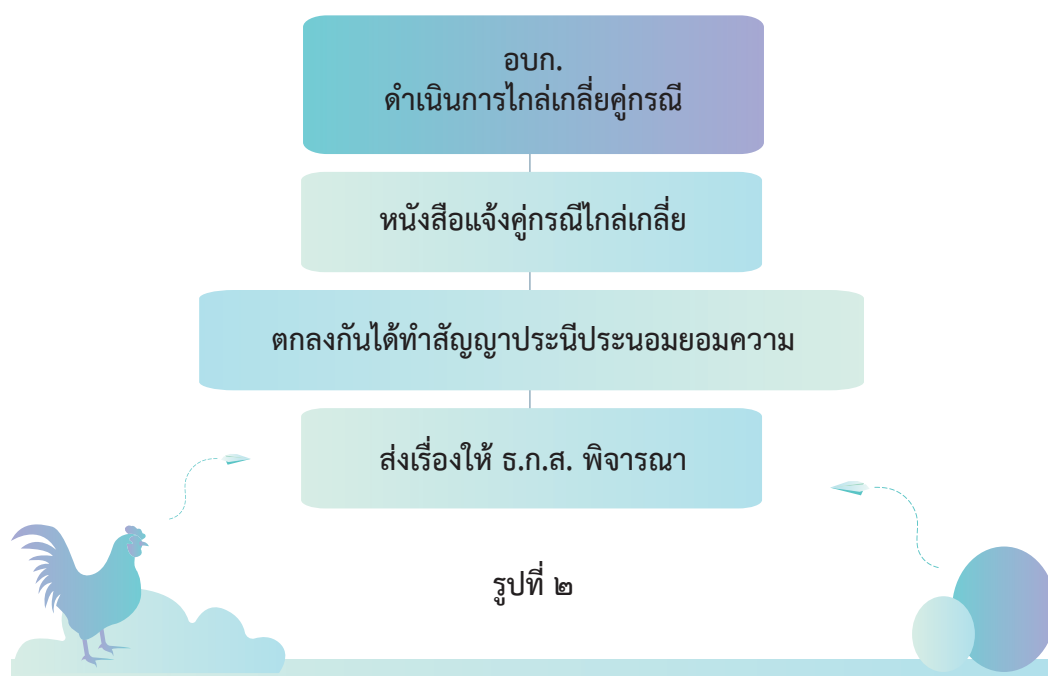
ทั้งนี้ การใกล้เคียงประนีประนอมข้อพิพาท อาจใช้ผลการใกล้เคียงจากหน่วยงานราชการอื่นที่มีหน้าที่ในการใกล้เคียงได้ เช่น ศูนย์ดำรงธรรม อัยการจังหวัด การใกล้เคียงตามกฎหมายกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใกล้เคียงและประนีประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นต้น และให้ดำเนินการด้วยความสมัครใจของคู่กรณี โดยยึดหลักระเบียบ กฎหมาย เป็นแนวทางในการใกล้เคียง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนที่จะช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรและผู้ยากจนให้ได้มากที่สุด

๓. กรณีการใกล้เคียงตามสัญญากู้เงิน หรือสัญญาจำนอง ให้คิดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมาย (ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี) หากในสัญญาระบุอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ต้องเจรจาใกล้เคียงให้เหลือไม่เกินร้อยละ ๑๕ ต่อปี

๔. กรณีสัญญาขายฝากไม่ระบุสินไถ่ไว้ จำนวนเงินที่สามารถขอกู้ได้ คือจำนวนเงินที่ได้ทำสัญญาขายฝาก หากมีการระบุสินไถ่ไว้ สามารถขอกู้ได้ไม่เกินสินไถ่ หรือกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้ ให้ถือเอาจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำพิพากษาเป็นจำนวนเงินที่ขอกู้

๕. เมื่อคู่กรณีสามารถตกลงกันได้ให้นำผลการใกล้เคียงทำสัญญาประนีประนอมยอมความไว้เป็นหลักฐาน แล้วรวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส.สาขา ซึ่งผู้ขอกู้มีภูมิลำเนา เพื่อวิเคราะห์หลักประกัน รายได้ของผู้ขอกู้ และอื่น ๆ ตามขั้นตอนที่ ๓ ต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการใกล้เคียงคู่กรณี

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์คำขอกู้ ตามรูปที่ ๓

๑. เมื่อ ธ.ก.ส. สาขา ได้รับเรื่องจาก อบก. ตามขั้นตอนที่ ๒ แล้ว ธ.ก.ส. พิจารณา และวิเคราะห์คำขอกู้เงินตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุน และวิธีการของ ธ.ก.ส. แล้ว ส่งผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ อบก. ส่วนต่างๆ เพื่อดำเนินการต่อไปตามวงเงิน ที่ อบก. ได้รับมอบอำนาจ ดังนี้

๑.๑ วงเงินกู้รายละไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ส่งเรื่องให้ อบก.ส่วนอำเภอ ตามภูมิลำเนาของผู้กู้ เพื่อนำเสนอที่ประชุม อบก.ส่วนอำเภอ พิจารณาอนุมัติเงินกู้

๑.๒ วงเงินกู้รายละเกินกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ส่งเรื่องให้ อบก.ส่วนจังหวัด ตามภูมิลำเนาของผู้กู้ เพื่อนำเสนอที่ประชุม อบก.ส่วนจังหวัด พิจารณาอนุมัติเงินกู้

๑.๓ วงเงินกู้ไม่เกิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท ของผู้กู้ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ส่งเรื่องให้ ธ.ก.ส.สำนักงานใหญ่ เพื่อส่งให้ สป.กษ. เพื่อนำเสนอที่ประชุม อบก.ส่วนกลาง พิจารณาอนุมัติเงินกู้

หมายเหตุ ธ.ก.ส. วิเคราะห์รายได้และความสามารถในการชำระหนี้ และประเมิน ราคาที่ดินที่ขอความช่วยเหลือ และวิเคราะห์เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ ผู้กู้ต้องมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ภายใน ๒๐ ปี (รายได้ไม่ติดลบ) และที่ดินที่ขอความช่วยเหลือมีราคาประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐๐ หรือกรณีที่ดินมีราคาประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๗๐ ให้จัดหาที่ดินแปลงอื่นที่ไม่ติดภาระหนี้สินมาจำนองเพิ่มเติม หรือกรณีที่ดินมีราคาประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๑๐๐ ให้จัดหาที่ดินแปลงอื่นที่ไม่ติดภาระหนี้สินมาจำนองเพิ่มเติม หรือเสนอบุคคลค้ำประกันเพิ่มเติมตามระเบียบที่กำหนด

๒. เมื่อฝ่ายเลขานุการของ อบก.ส่วนต่างๆ ได้รับเรื่องตามข้อ ๑ แล้ว ให้ดำเนินการ เพื่อพิจารณา อนุมัติคำขอกู้เงินต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์คำขอกู้

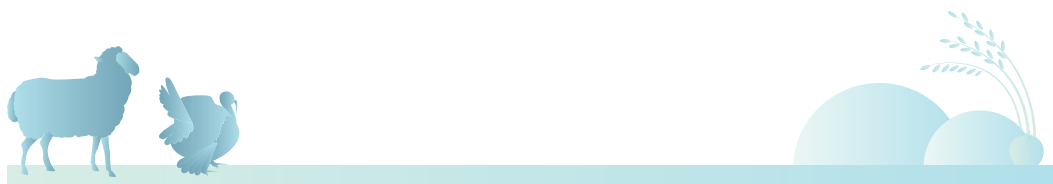
ขั้นตอนที่ ๔ การพิจารณาอนุมัติเงินกู้ ตามรูปที่ ๔

เมื่อ อบก. ส่วนต่าง ๆ ได้รับผลการพิจารณาวิเคราะห์คำขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ตามขั้นตอนที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ ตามขั้นตอนข้างต้นอีกครั้งหนึ่งว่าถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือไม่ (ตามหัวข้อที่ ๒ หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ) จากนั้นให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ฝ่ายเลขานุการของ อบก. ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ และสรุปผลคำขอกู้เงินของ ธ.ก.ส. เพื่อเสนอที่ประชุมพิจารณา (ตามตัวอย่างการเขียนวาระการประชุม) โดยมีข้อพิจารณาสำคัญคือ

๑.๑ ผู้ขอกู้เป็นเกษตรกรหรือผู้ยากจนตามที่ระเบียบกำหนด

๑.๒ ที่ดินที่ขอความช่วยเหลือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบ เช่น ประเภทเอกสารสิทธิหรือสิทธิครอบครอง ระยะเวลาการห้ามโอน ระยะเวลาการสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

๑.๓ เจ้าหนี้มีลักษณะไม่ต้องห้าม เป็นไปตามระเบียบ

๑.๔ ผู้ขอกู้มีรายได้เพียงพอสามารถชำระหนี้ได้ภายใน ๒๐ ปี โดยพิจารณาจากผลวิเคราะห์จาก ธ.ก.ส.เป็นสำคัญ หากรายได้ติดลบให้ยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ขอกู้ทราบ

๑.๕ ผลการประเมินราคาที่ดินมีราคาประเมินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้ กรณีที่มีราคาประเมินน้อยกว่าจำนวนเงินที่ผู้กู้มีการเสนอที่ดินแปลงอื่นหรือบุคคลค้ำประกันเพิ่มเติมตามที่ระเบียบกำหนด

๑.๕.๑ หากราคาประเมินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ขอความช่วยเหลือเพื่อไถ่ หรือไถ่ถอน หรือซื้อคืน มีราคาประเมินเกินกว่าร้อยละ ๗๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๑๐๐ ของวงเงินที่ขอกู้ ผู้ขอกู้อาจจัดหาที่ดินแปลงอื่นที่ไม่ติดภาระหนี้สินอื่นมาจำนองเพิ่มเติมให้เต็มจำนวนเงินที่ขอกู้ หรืออาจจัดหาบุคคลค้ำประกันเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์การใช้บุคคลค้ำประกัน หรือจะหาที่ดินแปลงอื่นมาจำนองเพิ่มเติมพร้อมบุคคลค้ำประกันก็ได้

๑.๕.๒ หากราคาประเมินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ขอความช่วยเหลือเพื่อไถ่ หรือไถ่ถอน หรือซื้อคืน มีราคาประเมินเกินกว่าร้อยละ ๕๐ แต่ไม่ถึงร้อยละ ๗๐ ของวงเงินที่ขอกู้ ผู้ขอกู้จะต้องนำที่ดินแปลงอื่นไม่ติดภาระหนี้สินอื่นมาจำนองเพิ่มเติมให้เต็มจำนวนเงินที่ขอกู้เท่านั้น ห้ามใช้บุคคลค้ำประกัน

๑.๕.๓ หากราคาประเมินที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ขอความช่วยเหลือเพื่อไถ่ หรือไถ่ถอน หรือซื้อคืน มีราคาประเมินไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ของวงเงินที่ขอกู้ ถือว่าไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ ไม่สามารถนำที่ดินแปลงอื่นมาจำนองเพิ่มเติมได้ ให้ยุติเรื่อง และไม่จำเป็นต้องนำเรื่องเสนอที่ประชุม อบก.ส่วนต่าง ๆ พิจารณา

๑.๖ ในกรณีเรื่องของหลักประกัน ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน หรือการใช้บุคคลค้ำประกัน จะต้องผ่านการตรวจสอบและประเมินจาก ธ.ก.ส.ก่อนทุกกรณี

๑.๗ ที่ดินที่จะนำมาจำนองเป็นหลักประกันทุกแปลงจะต้องไม่ติดเงื่อนไขการห้ามโอนเกิน ๕ ปี ตามมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (จะระบุไว้ในสารบัญจดทะเบียน)

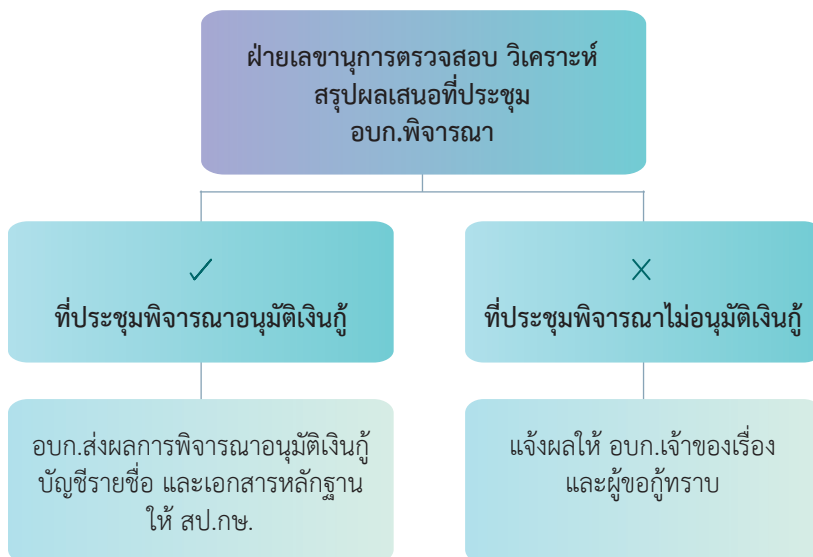
๒. หากฝ่ายเลขานุการ อบก. ส่วนต่าง ๆ ตรวจสอบและวิเคราะห์ตามข้อ ๑ แล้วเป็นไปตามระเบียบให้นำเรื่องเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา หากวิเคราะห์แล้วไม่เป็นไปตามระเบียบประกาศ ของกองทุนฯ ให้ยุติเรื่องและแจ้งให้ผู้ขอกู้ทราบ

๓. เมื่อที่ประชุม อบก. พิจารณาแล้วผลเป็นประการใด ให้ฝ่ายเลขานุการของ อบก. ดำเนินการ ดังนี้

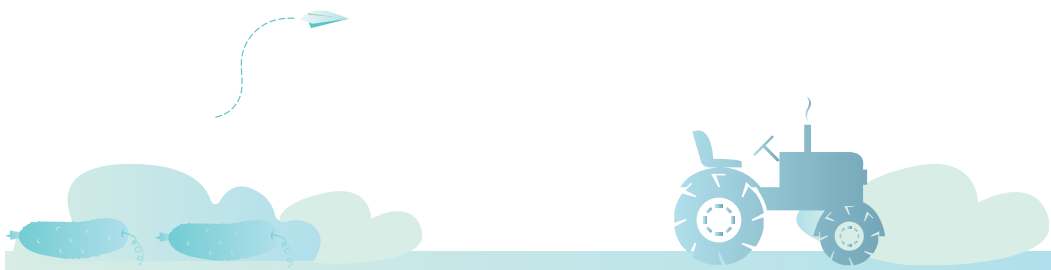
๓.๑ กรณีที่ประชุมไม่อนุมัติ ให้ฝ่ายเลขานุการของ อบก.ที่พิจารณา
แจ้ง อบก.ที่รับเรื่องเบื้องต้นและผู้ขอกู้ทราบ

๓.๒ กรณีที่ประชุมอนุมัติ ให้ฝ่ายเลขานุการ อบก.ส่งผลการอนุมัติเงินกู้
(รายงานการประชุม พร้อมกับบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
(ตามบัญชีเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายเงิน และแบบบัญชี ๑ หรือแบบ
บัญชี ๒ แล้วแต่กรณี) ให้ สป.กษ. เพื่อพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินตามขั้นตอนที่ ๕ ต่อไป
ตามรูปที่ ๔ โดยผู้ลงนามในแบบบัญชี ๑ ต้องเป็นนายอำเภอ กรณีการประชุม อบก.ส่วนอำเภอ หรือ
ผู้ว่าราชการจังหวัด กรณีการประชุม อบก.ส่วนจังหวัด เท่านั้น หากผู้ลงนามไม่ใช่บุคคลดังกล่าว
ข้างต้น ต้องลงนามในฐานะรักษาราชการแทน หรือปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการ
จังหวัด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานในการประชุม อบก.ส่วนอำเภอหรือ
ส่วนจังหวัดในการประชุมครั้งนั้น

ขั้นตอนที่ ๔ การพิจารณาอนุมัติเงินกู้

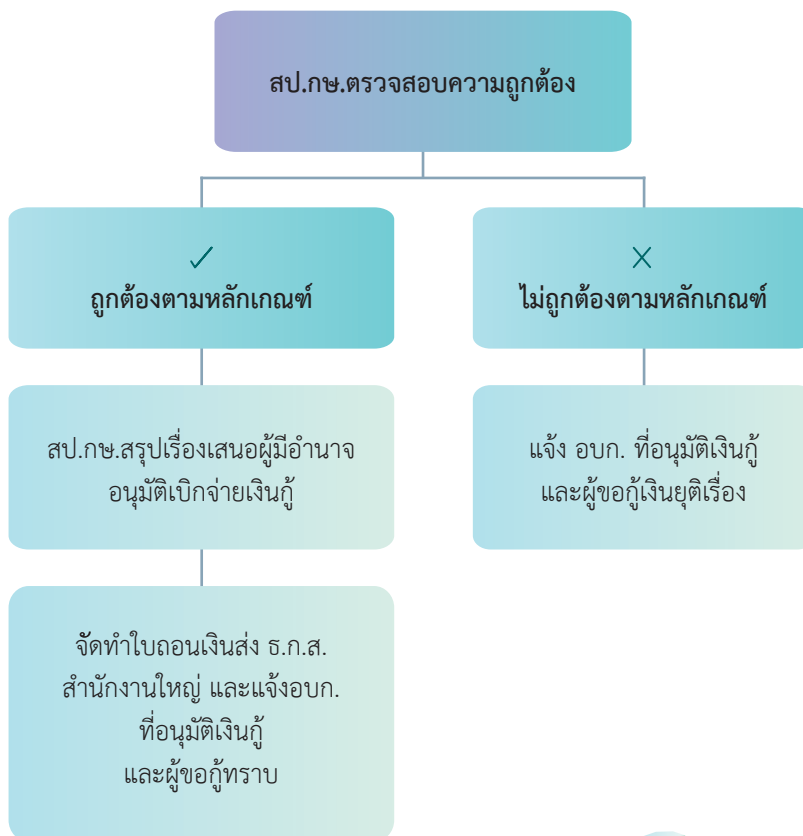
รูปที่ ๔

ขั้นตอนที่ ๕ การพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ตามรูปที่ ๕

เมื่อ สป.กษ. ได้รับการอนุมัติเงินกู้จาก อบก.ส่วนต่างๆ แล้ว ให้ สป.กษ. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง หากไม่ถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์ จะไม่อนุมัติเบิกจ่ายเงิน และยุติเรื่อง แล้วแจ้ง อบก. ส่วนต่างๆ และผู้ขอกู้ทราบ หากตรวจสอบแล้วถูกต้องตามระเบียบหลักเกณฑ์ จะดำเนินการเสนอผู้มีอำนาจในการอนุมัติเบิกจ่ายเงิน พร้อมทั้งจัดทำใบถอนเงินฝาก ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ดำเนินการ และแจ้ง อบก. และผู้ขอกู้ทราบ

ขั้นตอนที่ ๕ การพิจารณาอนุมัติเบิกจ่ายเงินกู้

รูปที่ ๕

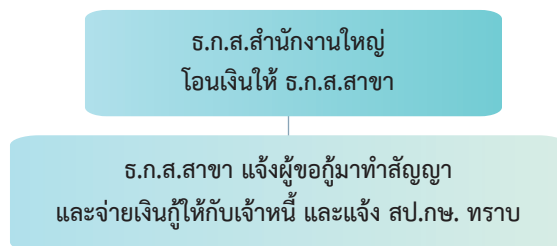
ขั้นตอนที่ ๖ การโอนเงินกู้ ตามรูปที่ ๖

๑. เมื่อ ธ.ก.ส.สำนักงานใหญ่ ได้รับใบถอนเงินฝากจาก สป.กษ. ให้แจ้งผลการอนุมัติ พร้อมโอนเงินให้ ธ.ก.ส.สาขาที่เกี่ยวข้อง

๒. ธ.ก.ส.สาขาที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้ผู้ขอกู้มาทำสัญญา และจ่ายเงินกู้ให้กับเจ้าหนี้ให้แล้วเสร็จ ภายใน ๖๐ วันทำการ ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายในกำหนดให้โอนเงินคืนเข้าบัญชีกองทุน พร้อมทั้งแจ้งให้ สป.กษ. ทราบ

๓. เมื่อ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินกู้ไปแล้วหรือยังไม่จ่ายตามข้อ ๒ ให้ ธ.ก.ส. แจ้ง สป.กษ. ทราบ ต่อไปด้วย ตามรูปที่ ๖

ขั้นตอนที่ ๖ การโอนเงินกู้

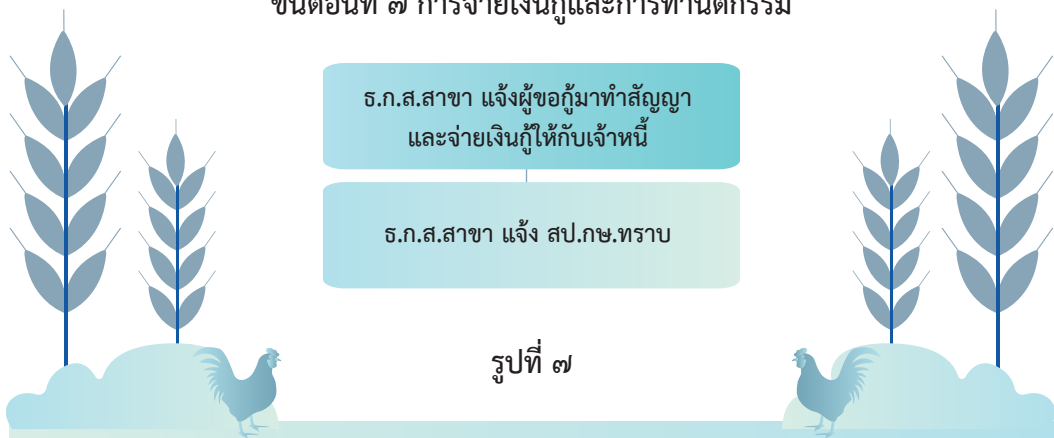
รูปที่ ๖

ขั้นตอนที่ ๗ การจ่ายเงินกู้และการทำนิติกรรม ตามรูปที่ ๗

๑. ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้อง นัดผู้ขอกู้และเจ้าหนี้มาทำสัญญา จ่ายเงินกู้ และจดทะเบียนจำนองที่ดินกับ สป.กษ. ให้แล้วเสร็จในวันเดียวกัน

๒ ธ.ก.ส. สาขา แจ้งให้ สป.กษ. ทราบ

ขั้นตอนที่ ๗ การจ่ายเงินกู้และการทำนิติกรรม

รูปที่ ๗